

3/13/2019

Ved politikerne, hvor galt det står til?

Uniavisen *Københavns Universitet*

U.

---

4. marts, 2019 — 09:23

DEBAT

VED POLITIKERNE, HVOR GALT DET STÅR TIL?

Image: **Thure P. Hauser**

Universiteterne mangler ikke nødvendigvis penge, men fordelingen af dem er i dag så skævvredet, at nutidens forskere næppe vil anbefale unge mennesker at følge i deres fodspor og gøre karriere på et dansk universitet, skriver lektor i åbent brev til uddannelses-

og forskningsministeren og medlemmerne af Folketingets Uddannelses- og Forskningsudvalg.

af: **Thure P. Hauser**

Lektor ved Institut for Plante- og Miljøvidenskab på Københavns Universitet

Før jul mistede Institut for Plante- og Miljøvidenskab på Københavns Universitet, hvor jeg er ansat, cirka 20 procent af vores faste undervisere og forskere i forbindelse med en besparelse. Og nu, ganske få måneder efter, sidder vi igen med regnskaber som ikke går op og sandsynligvis yderligere afskedigelser.

Vores institut uddanner en stor del af de kandidater, som skal håndtere, udvikle og forvalte fremtidens fødevare- og naturressourcer. Ingen kan være i tvivl om behovet for disse kandidater, med stigende behov for fødevarer, begrænsede naturressurser, og ønsker om mere bæredygtig produktion. Alene af den grund bør et tab af ekspertise og undervisningskompetenser i denne størrelsesorden få alarmklokkerne til at ringe.

Men hvis klokkerne har ringet, er lyden vist ikke nået til jer politikere, eller til relevante interesseorganisationer. Derfor dette brev.

Uproduktiv excellencejagt

I en længere årrække har danske politikere, uanset parti, skåret kraftigt ned på basisbevillingerne til universiteterne. Nogle af disse midler er i stedet overført til eksterne fonde, som vi forskere så kan søge i konkurrence med vores kolleger.

Forskningsrådene og andre bevillingsgivere har fulgt en tendens i tiden, en dyrkning af excellencer, så nogle få topforskere får hovedparten af de statslige forskningsmidler mens vi andre, ikke-excellencer, får færre og færre midler, om nogen overhovedet. Styrken ved den danske model, med bredt engagement og initiativ, er tilsyneladende glemt.

Denne nedgang og omprioritering af statslige midler gør at universiteterne i stigende grad har problemer med at udføre deres kerneopgave, nemlig at uddanne og bibringe nye generationer ekspertise og indsigt. De nuværende basismidler kan dårligt aflønne de nødvendige undervisere, da midlerne også skal betale for bygninger og vedligeholdelse, almindelig administration og lønning af højt specialiserede rådgivere til at hjælpe med at opnå og håndtere de mange eksterne bevillinger.

Situationen er så presset at undervisere i stigende grad aflønnes fra eksterne forskningsprojekter, for eksempel fra EU-forskningsbevillinger, hvilket vist hverken er hensigten eller regelret.

Situationen er så presset at undervisere i stigende grad aflønnes fra eksterne forskningsprojekter, for eksempel fra EU-forskningsbevillinger, hvilket vist hverken er hensigten eller regelret. Udgifter til studerendes specialeprojekter betales ligeledes af eksterne midler, hvis vejlederen vel at mærke har bevillinger; universitetet kan ikke betale projekter, som for eksempel indrager dyre laboratoriemetoder.

Arbejdsglæden eroderet

Oven i den generelle nedgang i basismidler er økonomien i stigende grad kaotisk. Heldet med at skaffe eksterne bevillinger svinger selvsagt fra år til år, de eksterne puljer går op og ned, og selv basismidlerne er bundet til målkriterier, som påvirkes af de eksterne midler.

Vores nuværende krise er for eksempel delvist forårsaget af et krav om at optage et vist antal ph.d.-studerende per år for at opnå en del af basismidlerne. Bevillinger til ph.d.-stipender er imidlertid skrumpet voldsomt, uden at måltallene er blevet korrigeret, med et fuldstændig forudsigeligt og urimeligt tab af basismidler.

Den stadige tilbagegang, tumult og ulighed eroderer nødvendigvis arbejdsglæde, initiativ og engagement hos mange medarbejdere. Glimrende undervisere og forskere spørger sig selv, om de overhovedet hører hjemme i universitetsverdenen. Og en rundspørge blandt universitetsforskere om de ville anbefale studerende en karriere i offentlig forskning og undervisning ville være nedslående. Dette er en katastrofe i et land, hvor vi lever af gode hjerner, viden og ideer.

Jeg ønsker ikke nødvendigvis flere midler til universiteterne, selv om det ville være rart. Men jeg opfordrer jer indtrængende til at øge den andel af de eksisterende midler, som går direkte til

universiteterne som simpel basisfinansiering, uden for mange forstyrende dikkedarer og papirusseri.

Jeg frygter imidlertid, at situationens alvor slet ikke er gået op for for jer, hr. forskningsminister og udvalgsmedlemmer. For hvordan skulle den det? De fleste universitetsansatte kæmper med at få hverdagen til at gå op, demokratiet på universitetet er vejet for enstrenget topstyring, lederne på universitetet er tilbageholdende med at udråbe krise på deres universiteter, jeres rådgivere i ministerierne er optaget af måltal og anden public management, og sandsynligvis mødes i ikke ofte med almindelige forskere og undervisere.

Mindre papirusseri

Jeg ønsker ikke nødvendigvis flere midler til universiteterne, selv om det ville være rart. Men jeg opfordrer jer indtrængende til at øge den andel af de eksisterende midler, som går direkte til universiteterne som simpel basisfinansiering, uden for mange forstyrende dikkedarer og papirusseri.

Dette ville kunne medvirke til at genoprette sunde institutioner, uddannelse og forskning, gøre det mere attraktivt at være offentlig forsker, og nedbringe den kostbare administration, som ekstern finansiering medfører.

Opfordringen kræver blot, at i stoler på, at vi er dygtige, samvittighedsfulde og ikke snyder.

JOIN THE DISCUSSION

Deltag i debatten...

Mikkel Nielsen • en dag siden

Efter Penkowa har politikerne sikkert ikke meget tiltro til forskningens integritet, desværre. Mon ikke det er derfor der indsættes så meget papirnusseri? Kan godt forstå din frustration dog.

 | • Svar • Del >

OGSÅ PÅ UNIAVISEN.DK

Kritikken af økonomistudierne tager til. Nu også på ministerniveau

6 kommentarer • 13 dage siden

Per Svejstrup — Tillad mig i al stilfærdighed at bemærke, at der allerede eksisterer to uddannelser på KU, der beskæftiger sig med

»Opfattelsen af køn på Biologi er gammeldags«

5 kommentarer • en måned siden

Otto Kjærgaard — Til gengæld må man rose den studerende for at "stay on message": Hun var krænket over brugen af køn. Nu er hun

Danmarks mester i ansættelser uden jobopslag

1 kommentar • en måned siden

Jørgen K. Kanters — Det gør man jo også på amerikanske universiteter. Der deler man meget distinkt op i stillinger hvor man

Max er 17 år og bachelor

1 kommentar • en måned siden

Donald Frederick Smith — Best of luck to Max Fischer with his academic interests in mathematics. Being at a young age in the field